

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Golea Dumitru xxxxx, născut la xx xxxx xx, originar s. xxxxxxxx, r-nul xxxxxxxx, domiciliat mun. xxxxx, str. xxx, x, ap. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.05.2016 – 26.07.2016;

Instanța de apel: 26.08.2016 – 11.11.2016;

Instanța de recurs: 09.01.2017 – 22.03.2017.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 26 iulie 2016 *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Golea Dumitru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 (doi) ani, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada probațiunii de 3 (trei) ani.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat *în fapt*, că Golea Dumitru, la 23 august 2015, aproximativ la ora 14:00, conducând camionul model „Kamaz-5320”, n/î AAG 439, cu remorca model „CGB 8350”, n/î A 069 AB, deplasându-se pe traseul național R-3 Chișinău-Hîncești, spre or. Hîncești, în apropierea s. Fundul Galbenei, r-nul Hîncești, la borna kilometrică 25+840 metri, având în calitate de pasageri pe Cîșlari Nina și Avram Octavian, neținând cont de prevederile pct. 25 alin. (1) din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, precum și depășind limita de viteză admisibilă pe traseu, semnalizată de indicatorul de avertizare rutieră 3.27.1 - viteza maximă limitată - 50 km/h, deplasându-se cu viteza de 75 km/h, nu a manifestat prudență sporită la trafic, întrucât conducea camionul cu remorca încărcată, nu a adaptat conducerea camionului la condițiile și situația rutieră precum și a neglijat indicatorul de avertizare rutieră 1.34.2 - curbă deosebit de periculoasă, la intrarea în curbă nu s-a isprăvit cu conducerea autocamionului, în

rezultatul cărui fapt a inversat camionul cu remorcă în canalul de lângă acostament, ca urmare al impactului, pasagerei Cîșlari Nina i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 375-D din 02 decembrie 2015, leziuni corporale grave periculoase pentru viață care au condus la decesul acesteia.

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei închisorii pe termen de 3 (trei) ani, cu executarea în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 5 (cinci) ani.

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a invocat dezacordul cu aplicarea de către prima instanță a prevederilor art. 90 Cod penal, considerând pedeapsa stabilită prea blândă, care nu va atinge scopul de reeducare al inculpatului, or instanța de judecată nu a luat în considerație împrejurările în care a avut loc infracțiunea, persoana celui vinovat, modalitatea de săvârșire a infracțiunii, comportamentul inculpatului, faptul că infracțiunea săvârșită de acesta face parte din categoria infracțiunilor grave, soldată cu decesul unei persoane.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2016, a fost admis apelul, casată sentința, inclusiv din oficiu în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Golea Dumitru în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în legătură cu aplicarea Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

4.1. Cu referire la prevederile art. art. 391 alin. (1) pct. 6), 285 alin. (2), 275 alin. (4), 107 alin. (1) Cod de procedură penală și art. art. 1 alin. (1), 2 alin. (1) al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, instanța de apel a constatat că inculpatul Golea Dumitru a săvârșit infracțiunea imputată la 23 august 2015, adică până la adoptarea Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, a recunoscut vina și a reparat integral prejudiciul moral cauzat, s-a căit sincer și este pentru prima dată la o abatere de la lege.

Cu referire la prevederile art. 10 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, instanța de apel a stabilit că pentru infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, nu s-au constatat careva temeiuri de neaplicare a amnistiei, considerând necesar de a admite apelul din alte motive cu încetarea procesului penal în privința lui Golea Dumitru, din motivul intervenirii amnistiei.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a contestat decizia nominalizată cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea cerințelor sale, procurorul a invocat că soluția instanței de apel este neîntemeiată și contrară normelor procesuale, deoarece instanța incorect a dispus încetarea procesului penal în baza Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

În viziunea acuzatorului de stat, nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, iar în acest caz decizia urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei în apel conform condițiilor art. 435 Cod de

procedură penală, întrucât asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Subliniază recurentul, că potrivit art. 9 din Legea nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, urmează a fi absolvite de executarea pedepsei stabilite, persoanele condamnate, până la data intrării în vigoare a legii, pentru săvârșirea infracțiunilor din imprudență, indiferent de termenul de pedeapsă stabilit sau executat, dacă fapta nu a cauzat decesul victimei.

Totodată, cu referire la prevederile art. 14 al aceleiași Legi, indică că urmează a fi absolvite de pedeapsa complementară, cu excepția pedepsei cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, persoana în privința căreia se aplică prevederile art. art. 2-9 și 11.

Sușține acuzatorul de stat, că instanța de apel neîntemeiat a pronunțat o decizie de încetare a procesului penal în baza art. 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, deoarece contravine interdicției prevăzute la art. art. 9, 14 al Legii nominalizate, or, inculpatul Golea Dumitru a săvârșit o infracțiune care s-a soldat cu decesul victimei, și totodată nu poate fi absolvit de pedeapsă complementară (privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport) care este obligatorie conform sancțiunii art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

6. Verificând argumentele recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei penale, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursului declarat, se atestă că recurentul contestă decizia instanței de apel sub aspectul temeiurilor de casare prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, *în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția precum și în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Așadar, se atestă că procurorul manifestă dezacordul cu soluția instanței de apel privind încetarea procesului penal intentat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în privința lui Golea Dumitru, în legătură cu aplicarea Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, considerând că inculpatul nu întrunește condițiile acestei legi.

Reieșind din temeiurile pentru recurs invocate în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului în cauză, din următoarele considerente.

În primul rând, amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite până la apariția sa.

Noțiunea de amnistie se regăsește în art. 107 Cod penal, unde se stipulează că aceasta reprezintă actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Art. 2 alin. (1) din Legea nr. 210 din 29 iulie 2016 are, prin excelență, efect retroactiv, aplicându-se infracțiunilor săvârșite până la adoptarea actului de amnistiere.

Prin urmare, reieșind din cele stipulate în art. 2 din Legea nr. 210 din 29.07.2016, în cazul în care persoana, în privința căreia se judecă cauza penală, întrunește condițiile stabilite de art. 1 din aceeași lege și nu cade sub incidența art. 10, este posibilă de a i se aplica actul amnistiei, dacă infracțiunea a fost săvârșită până la 29 iulie 2016, pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal, aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961, prevede, în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoarea, pe termen de 7 ani.

Colegiul penal menționează că, potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, amnistia se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. art. 2-9, 11 și 12.

În sensul normei citate, este de înțeles că pentru determinarea căinței active a persoanei urmează a se lua în considerație criteriile stabilite la art. 57 Cod penal, fără a ține cont de criteriul gravității faptei săvârșite.

La rândul său, art. 57 alin. (1) Cod penal stabilește că persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune.

Judecarea cauzei penale la solicitarea inculpatului în procedura simplificată reglementată de art. 364¹ Cod de procedură penală, sau în cazul recunoașterii integrale a vinovăției se consideră contribuire activă la descoperirea infracțiunii.

Totodată, instanța trebuie să țină seama de prevederile art. 10 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 210 din 29 iulie 2016, care stipulează că amnistierea nu se aplică persoanei inculpate ce nu a reparat integral prejudiciul cauzat, prin infracțiunea pentru care este acuzată.

Adică, căința activă trebuie manifestată în așa mod încât inculpatul să nu cadă sub incidența restricțiilor formulate de legislator în art. 10 lit. k) din Legea nr. 210 din 29 iulie 2016.

Generalizând criteriile pentru stabilirea aplicabilității Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, Colegiul penal enunță că în speță, instanța de apel corect a determinat că inculpatul Golea Dumitru întrunește condițiile de bază pentru aplicarea

amnistiei, deoarece fapta imputată acestuia a fost săvârșită la 23 august 2015, adică până la adoptarea Legii nr. 210 din 29 iulie 2016.

Totodată inculpatul a manifestat căință activă, întrucât Golea Dumitru până la începerea cercetării judecătorești, prin cerere scrisă a recunoscut vinovăția integral și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, iar prin încheierea instanței de judecată din 27 iunie 2016 s-a dispus examinarea cauzei conform ordinii stabilite de art. 364¹ Cod de procedură penală (f.d. 159, 162, verso).

De asemenea, se va menționa că instanța de apel corect a reținut că infracțiunea săvârșită de Golea Dumitru și prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, nu se încadrează în categoriile de infracțiuni expres indicate în conținutul art. 10 alin. (1) lit. d) al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, pentru săvârșirea cărora este interzisă aplicarea amnistiei.

La fel, instanța de apel just a reținut, că la materialele cauzei sunt anexate recipisele prin care se confirmă repararea de către inculpat a prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune și faptul că succesorul părții vătămate nu are careva pretenții față de Golea Dumitru (f.d. 84, 85, 160).

În al doilea rând, Colegiul penal consideră pasibile respingerii argumentele procurorului prin care se susține că la adoptarea soluției pronunțate, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că Golea Dumitru a săvârșit o infracțiune care s-a soldat cu decesul unei persoane și că acesta nu poate fi absolvit de pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport - care este obligatorie conform sancțiunii art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, situație care în opinia recurentului contravine prevederilor art. art. 9, 14 ale Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

La acest aspect se va menționa, că practica judiciară constantă a Curții Supreme de Justiție ce ține de aplicarea de către instanțele judecătorești a prevederilor Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, elucidează că art. art. 3-9, 11-14 din Legea nr. 210 se aplică față de persoanele, în privința cărora sentința de condamnare **a devenit irevocabilă**, la data intrării în vigoare a prezentei legi, adică până la 09 septembrie 2016.

Prin urmare, alegațiile recurentului prin care se susține că inculpatul Golea Dumitru nu întrunește condițiile prevederilor art. art. 9, 14 ale Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, nu sunt incidente la cazul dedus judecării, întrucât Legea menționată expres indică că prevederile invocate de recurent sunt aplicabile doar persoanelor condamnate, pe când la caz Golea Dumitru are statut de inculpat în cadrul procesului penal.

În acest sens, se va sublinia că, practica CEDO a statuat expres că persoana nu poate fi considerată că are statut procesual de condamnat, până când nu va epuiza toate căile ordinare de atac, iar hotărârea în privința sa va deveni irevocabilă, în sensul art. 4 din Protocolul 7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (*cauza Nikitin vs Rusiei, hotărârea din 20 iulie 2004, § 35-37*).

Față de cele ce preced, Colegiul penal constată că argumentele propuse examinării nu și-au găsit confirmare în speță, în sensul casării deciziei instanței de apel contestate, deoarece în privința lui Golea Dumitru nu au fost depistate careva impedimente la aplicarea Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

În consecință, instanța de recurs concluzionează că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat și potrivit legii se impune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui ***Golea Dumitru xxxxxxxx***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 aprilie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev